

رأی شماره 2034765 هیأت تخصصی فرهنگی، آموزشی و پزشکی دیوان عدالت اداری با موضوع:
دستورالعمل شماره 2168/521/د مورخ 1400/2/9 رئیس مرکز خدمات آموزشی وزارت بهداشت، درمان
و آموزش پزشکی ابطال نشد

هیأت تخصصی فرهنگی، آموزشی و پزشکی

* شماره پرونده: ه ت/ 0200217

شماره دادنامه سیلور: 140231390002034765 تاریخ: 1402/08/08

* شاکی: پارسا توسلی نائینی فرزند منوچهر

* طرف شکایت: 1- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی 2- دانشگاه علوم پزشکی و خدمات
بهداشتی درمانی اصفهان

* موضوع شکایت و خواسته: ابطال دستورالعمل شماره 2168/521/د مورخ 1400/2/9 رئیس
مرکز خدمات آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

* شاکی دادخواستی به طرفیت 1- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی 2- دانشگاه علوم پزشکی و
خدمات بهداشتی درمانی اصفهان به خواسته ابطال دستورالعمل شماره 2168/521/د مورخ 1400/2/9
رئیس مرکز خدمات آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به دیوان عدالت اداری تقدیم کرده
که به هیأت عمومی ارجاع شده است متن مقررہ مورد شکایت به قرار زیر می باشد:

معاون محترم آموزشی

دانشگاه/ دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی...

با سلام و تحیات

احتراماً، با توجه به استعلام های انجام شده از معاونت محترم فنی آماری سازمان سنجش آموزش کشور
در خصوص بررسی سهمیه قبولی دانشجویانی که از یک دانشگاه علوم پزشکی به دانشگاه علوم پزشکی
دیگر منتقل می گردند مشخص شده است لزوماً سهمیه قبولی در دانشگاه مبدأ با سهمیه قبولی دانشگاه
مقصد یکسان نبوده و بعضاً دانش آموختگان با سهمیه قبولی منطقه یک یا آزاد در دانشگاه مبدأ فاقد حداقل
نمره قبولی منطقه یک در دانشگاه مقصد می باشند مزید امتنان است دستور فرمایید به منظور محاسبه
دقیق تعهدات این دسته از دانش آموختگان پیش از ثبت نام فرم های فراغت از تحصیل بر روی سامانه
جامع دانش آموختگان (پرتال) استعلام سهمیه قبولی از سازمان سنجش آموزش کشور به عمل آید.

شایان ذکر است سهمیه قبولی در دانشگاه علوم پزشکی مقصد تعیین کننده میزان سنوات تعهد و فرآیند
آزادسازی مدارک تحصیلی دانش آموختگان خواهد بود.

پیشاپیش از بذل توجه جناب عالی و همکاران محترم تشکر می نماید.

دکتر جمشید سلام زاده - رئیس مرکز خدمات آموزشی [معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی]

*دلایل شاکی برای ابطال مقررہ مورد شکایت:

1- مغایرت با ماده 7 لایحه قانونی اصلاح مواد 7 و 8 قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی که مقرر می دارد: دانشجویان و هنرجویان که بخواهند از آموزش رایگان در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی داخل کشور استفاده نمایند مکلفند برابر مدتی که از تحصیل رایگان استفاده کرده اند در ایران خدمت نمایند.

2- مغایرت با ماده 1 آیین نامه اجرایی تبصره ماده 7 قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی که مقرر می دارد: دانشجویان دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و هنرجویان مؤسسات آموزش عالی هنری که از تحصیلات رایگان موضوع قانون اصلاح ماده 7 قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی استفاده می کنند مکلفند برابر مدت تحصیل رایگان خود در ایران خدمت نمایند.

3- مغایرت با ماده 3 دستورالعمل جامعه ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان مصوبه 1396/10/26 وزارت علوم تحقیقات و فناوری که مقرر می دارد: برای پذیرفته شدگان سهمیه های آزاد، منطقه 1، شاهد، خانواده معظم شهدا، ایثارگران، نهضت سوادآموزی، جهاد، جانبازان، آزادگان، پذیرفته شدگان دوره های کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری تخصصی، ورودی های قبل از انقلاب فرهنگی و دانشجویان غیر ایرانی پذیرفته شده از طریق کنکور سراسری (ورودی های قبل از سال 1387) یک برابر مدت تحصیل می باشد.

4- مغایرت با مصوبه جلسه 87 مورخ 1365/7/8 شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورد اخذ تعهد خدمت از پذیرفته شدگان امتحان، گزینش دانشجو سال های تحصیلی 1365 - 1366 به بعد به مقرر می دارد: از پذیرفته شدگان رشته های مختلف تحصیلی در امتحان گزینش دانشجو در سال تحصیلی 1365 - 1366 و سال های آینده تعهدنامه خدمت به شرح ذیل اخذ می شود: 2- پذیرفته شدگان و رشته های مختلف تحصیلی امتحان گزینش سال تحصیلی 1365 - 1366 و بعد از آن که با استفاده از سهمیه منطقه یک و سایر سهمیه ها به غیر از موارد مذکور در بند یک در مؤسسات آموزش عالی پذیرفته می شوند به مدت یک برابر طول دوره تحصیل دانشگاهی تعهد مربوط به قانون و آموزش رایگان در مناطقی که هر یک از ارگان های ذی ربط تعیین می نمایند خدمت کنند.

5 - مغایرت با مصوبه جلسه 735 مورخ 1392/4/25 شورای عالی انقلاب فرهنگی که مقرر می دارد: هر گونه اختیارات مربوط به تصمیم گیری در خصوص نقل و انتقال فرزندان اعضای هیئت علمی دانشگاه ها و مراکز آموزشی و پژوهشی که در آزمون های سراسری ورود به دانشگاه ها و مراکز آموزشی و پژوهشی پذیرفته می شوند به وزیر علوم تحقیقات و فناوری و بهداشت درمان و آموزش پزشکی و رئیس دانشگاه آزاد اسلامی تفویض می شود بر اساس این مصوبه و طبق دستورالعمل اجرایی تسهیلات فرزندان اعضای هیات علمی دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی کشور در سال 1396 سازمان سنجش آموزش کشور، فرزند هیات علمی که حد نصاب لازم برای انتقال را نداشته باشند دانشگاه مقصد که باید در شهر محل خدمت والدین باشد می تواند به عنوان مهمان بپذیرد که تبدیل میهمان به انتقال دائم مشروط به احراز وضعیت علمی مناسب طی حداقل دو ترم اول تحصیل به تشخیص دانشگاه مقصد است. این شروط توسط اینجانب رعایت شده و به تبع آن حق مکتسبه قانونی ایجاد شده است.

6 - مغایرت با اصول 36 و 169 قانون اساسی که مقرر می دارند: حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد و هیچ فعل یا ترک فعلی به استناد قانونی که بعد از آن وضع شده است جرم محسوب نمی شود.

شرح شکایت:

اینجانب در سال 1396 در کنکور سراسری منطقه یک شرکت نموده و در رشته پزشکی دانشگاه ایلام قبول شدم در تابستان همان سال طبق مقررات مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوب 1392 و با توجه به

عدم کسب حد نصاب لازم برای انتقال 90% در دانشگاه مقصد (دانشگاه علوم پزشکی اصفهان) به صورت مشروط مجاز به استفاده از سهمیه فرزندان علمی جهت انتقال شدم و با توجه به محل کار پدرم در اصفهان تقاضای انتقال به دانشگاه مقصد را دادم و با توجه به شرایط قانونی در آن زمان مورد قبول قرار گرفت پس از آن مقرر گردید در صورت احراز وضعیت علمی مناسب طی حداقل 2 ترم اول تحصیلی به تشخیص دانشگاه مقصد و اخذ حداقل معدل شانزده در این دو ترم انتقال دائمی شود خوشبختانه انتقال دائم در سال 1397 محقق شد بنابراین همانند سایر دانشجویان دوره و طبق قانون تعهد تحصیل رایگان در دانشگاه منطقه یک میزان تعهد اینجانب یک برابر مدت تحصیل (7 سال) اعلام و برگه آن را در تاریخ 1397/5/24 امضا و تحویل آموزش دادم تا این که در 1400/2/9 مصوبه مورد اعتراض ابلاغ شد و مطابق آن درخواست شده تا با عنایت به این که دانشجویان انتقالی از سایر دانشگاه ها به دانشگاه مقصد حداقل نمره قبولی ورودی آن دانشگاه را اخذ ننموده باشند، علیرغم تعهد اخذ شده قبلی میزان سنوات تعهد و فرآیند آزادسازی مدارک تحصیلی آنها همانند مناطق 2 یا 3 کشور به میزان دو برابر مدت تحصیل در دانشگاه مقصد محاسبه و اعمال شود.

1- طبق مصوبه مورخ 1392 شورای عالی انقلاب فرهنگی، فرزندان هیات علمی دانشگاه ها در سال 1396 می توانند جهت انتقال به دانشگاهی که والدین آنها در آن مشغول تحصیل هستند اقدام کنند و از نظر سنوات تعهد و سایر موضوعات دانشجویی همانند دانشجویان همان دانشگاه با آنان برخورد می شود این روال سال ها است که اجرا می شود و نمی توان به یک باره آن را تغییر داد.

2- اگر در زمان تغییر دانشگاه در سال 1396 مفاد دستورالعمل اعلام می شد بسیاری از ذی نفعان از جمله اینجانب به دلیل تعهد کمتر دانشگاه مبدأ در همان دانشگاه ادامه تحصیل می دادیم زیرا اینجانب با سهمیه منطقه یک در دانشگاه ایلام قبول شدم و تعهد اینجانب در این دانشگاه یک برابر مدت تحصیل (7 سال و نه 14 سال) محاسبه می شد.

3- اجرای دستورالعمل مورد اعتراض برای کسانی که با شرایط قانونی زمان انتقال تغییر دانشگاه داده اند خلاف اصل عطف به ماسبق نشدن قانون بوده و تکلیف مالایطاق می باشد.

4- در پرونده اینجانب تنها یک سند وجود دارد آن هم سند سنوات تعهد یک برابر مدت تحصیل بوده که آن را امضا نموده ام و اعمال تعهد دو برابر اعتبار قانونی و شرعی ندارد و دانشگاه باید بر اساس اصل لزوم قراردادهای و آیه اوفوا بالعقود پایبند قرارداد و تعهدات باشد.

5 - دستورالعمل با قانون اساسی و قوانین عادی به دلیل عدم رعایت حقوق مکتسبه مغایرت دارد.

*خلاصه مدافعات طرف شکایت:

1- شکایت دارای جنبه علمی و آموزشی است و قابل رسیدگی در دیوان عدالت اداری نمی باشد.

2- مطابق قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی مصوب 1367، تدوین و ارائه سیاست ها، تعیین خط مشی ها و نیز برنامه ریزی برای فعالیت های مربوط به تربیت نیروی انسانی گروه پزشکی و... بر عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.

3- به موجب مصوبه 3092 شورای عالی انقلاب فرهنگی از پذیرفته شدگان رشته های مختلف تحصیلی در امتحان گزینش دانشجو در سال تحصیلی 65 - 66 پذیرفته شدگان با استفاده از سهمیه مناطق (به جز سهمیه منطقه 1) و عشایر مکلف به تعهد خدمت 2 برابر دوره تحصیل در اما منطقه و مناطق محروم تر و پذیرفته شدگان با استفاده از سایر سهمیه ها و سهمیه منطقه 1 مکلف به تعهد خدمت به مدت 1 برابر طول دوره تحصیل دانشگاهی در مناطقی که هر 1 از ارگان های ذی ربط تعیین می نمایند می باشند.

4- به موجب سی امین صورت جلسه کمیته مطالعه و برنامه ریزی کنکور سراسری مصوب سازمان سنجش و آموزش کشور مقرر شده است پس از اعلام نتایج، هر یک از پذیرفته شدگان که حائز حد نصاب گزینش آزاد رشته قبولی باشند، به میزان مدت دوره تحصیل بایستی تعهد بسپارند و چنانچه فاقد حد نصاب گزینش آزاد (منطقه 1) باشند، تا دو برابر مدت دوره تحصیل باید در مکان مورد نیاز برای خدمت تعهد بسپارند.

5 - بر این اساس در خصوص فارغ التحصیلان سهمیه ثبت نامی و قبولی منطقه 2 یا 3 (انتقالی یا غیر آن) در صورتی که سازمان سنجش اعلام نماید وفق کارنامه تحصیلی پذیرفته شده، دارای حداقل نمره علمی در دانشگاه محل تحصیل بوده، اما تعهدات وی علیرغم این که سهمیه ثبت نامی و قبولی وی 2 یا 3 بوده، 1 برابر محاسبه می شود، لذا ملاک بررسی تعهدات، حداقل نمره علمی در دانشگاه محل فراغت از تحصیل است.

6 - دانشجویان انتقالی با سهمیه ثبت نامی و قبولی منطقه 1 (آزاد) در صورتی که پس از بررسی کارنامه سنجش و کد رشته های قبولی، حداقل نمره علمی را در دانشگاه محل فراغت از تحصیل دارا باشند، تعهدات این دسته از دانش آموختگان در صورت کسب حد نصاب نمره علمی رشته قبولی، به میزان برابر مدت دوره تحصیل می باشد و در غیر این صورت به موجب مصوبه سی امین صورت جلسه کمیته مطالعه و برنامه ریزی کنکور سراسری مصوب سازمان سنجش آموزش کشور، در صورتی که فاقد حد نصاب گزینش آزاد باشند تا 2 برابر مدت تحصیل باید در مکان مورد نیاز برای خدمت تعهد بسپارند.

7- در خصوص دانشجویان انتقالی، این دانشجویان جهت نیم سال هایی که در دانشگاه اولیه حد نصاب گزینش آزاد را دارا بوده اند تعهدات یک برابر و در صورت عدم احراز حد نصاب به گزینش آزاد در دانشگاه مقصد به ازای سنوات تحصیل، تعهدات به میزان 2 برابر محاسبه که به تعهدات سنوات تحصیل در دانشگاه اولیه اضافه می شود.

8 - بنابراین نامه مورد اعتراض صرفاً تبیین مصوبه سی امین صورت جلسه کمیته مطالعه و برنامه ریزی کنکور سراسری مصوب سازمان سنجش آموزش کشور (از سازمان های تابعه وزارت علوم تحقیقات و فناوری) بوده و رأساً فاقد هرگونه حکم و تصمیمی می باشد و بدیهی است حتی در صورت ابطال نامه مذکور، این وزارتخانه همانند سال های قبل بر اساس مصوبه فوق الذکر سازمان سنجش آموزش کشور عمل خواهد نمود و عملاً تغییری در فرایند حاضر ایجاد نخواهد شد.

*در خصوص ادعای مغایرت مصوبه با شرع، ادعای مغایرت با شرع مطرح نشده است.

پرونده شماره ه ت / 0200217 مبنی بر درخواست ابطال فراز پایانی نامه شماره 2168/521/د مورخ 1400/4/9 رئیس مرکز خدمات آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، در جلسه مورخ 1402/7/24 هیأت تخصصی فرهنگی، آموزشی و پزشکی مورد رسیدگی قرار گرفت و اکثریت اعضا به شرح ذیل مبادرت به صدور رأی نمودند:

رأی هیأت تخصصی فرهنگی، آموزشی و پزشکی

نظر به اینکه اساساً فراز پایانی نامه شماره 2168/521/د مورخ 1400/2/9 رئیس مرکز خدمات آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ناظر به تعیین میزان کف و سقف سنوات تعهد نمی باشد بلکه بیانگر کیفیت محاسبه اجرای تعهد براساس سهمیه قبولی دانشگاه مقصد است که ملاک آن نیز قانون مربوطه می باشد و از این رو در حدود اختیارات مقام صادرکننده آن بوده و مغایرتی با قوانین و مقررات نداشته و قابل ابطال نمی باشد. این رأی به استناد بند «ب» ماده (84) قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) ظرف مهلت بیست روز از تاریخ صدور از جانب رئیس محترم دیوان عدالت اداری یا 10 نفر از قضات محترم دیوان عدالت اداری قابل اعتراض بوده و پس از قطعیت، براساس ماده (93) قانون مذکور در رسیدگی و تصمیم گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.

رئیس هیأت تخصصی فرهنگی، آموزشی و پزشکی دیوان عدالت اداری

مهدی فرد محمدیان